

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POSLANSKIH VPRAŠANJ IN ODGOVOROV PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE BORUTA PAHORJA NA 17. REDNI SEJI DRŽAVNEGA ZBORA

Ljubljana, 17. maj 2010

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani predsednik vlade. Spoštovani ministrici, spoštovani ministri, kolegice in kolegi. Spoštovani predsednik vlade v zadnjih dneh smo v zvezi z referendumom o arbitražnem sporazumu z vaše strani priča opozarjanju na posledice, ki bodo nastale v primeru zavrnitve arbitražnega sporazuma. Pri tem uporabljate retoriko, ki že meji na grožnje in ustrahovanja slovenskih državljanov, ne da bi pri tem podali kakršnekoli verodostojne podatke in argumente. Takšno početje v službi podpore arbitražnemu sporazumu je za Poslansko skupino Slovenske ljudske stranke neodgovorno in nedopustno. Vaše ustrahovanje v Poslanski skupini Slovenske ljudske stranke razumemo zgolj kot psihološki poskus vplivati na čustva volivcev, poskus, da bi jih na osnovi strahu prepričali, da podprejo arbitražni sporazum. Vendar slovenski državljanji se imamo pravico odločati na referendumu po svoji vesti in brez neutemeljenih groženj. Tudi na plebiscitu ob odločanju za samostojno in suvereno državo Slovenci nismo imeli podpore mednarodne javnosti, obstajale so takšne in drugačne grožnje, tudi o mednarodni izolaciji, nepriznavanju države in tako dalje. In kaj se je od teh groženj uresničilo? Nič. Prav nič. Slovenci se groženj nismo ustrašili in smo se pogumno odločili zaživeti znotraj svoje lastne države, ki so jo kasneje kljub predhodnim grožnjam priznali v mednarodni skupnosti, države, ki je danes polnopravna članica Evropske unije in tudi zveze Nato.

Zato vas sprašujem, spoštovani gospod predsednik vlade, na podlagi katerih informacij, podatkov, argumentov in zbranih obvestil slovenski javnosti v primeru zavrnitve arbitražnega sporazuma na referendumu žugate z mednarodno izolacijo Slovenije in ogrožanjem miru ter stabilnosti v jugovzhodni Evropi? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim, predsednik vlade, gospod Borut Pahor.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Spoštovani gospod poslanec, gospod predsednik, visoki dom. Najprej, da kasneje ne pozabim, vsak od nas ima nek političen stil. Moj nikoli ni bil tak, da bi poskušal prepričati nekoga v svoj prav ali svoje politično prepričanje z grožnjo; to je slaba popotnica. Prepričanje pod prisilo ne traja dolgo, ni iskreno in se prej ali slej zruši pod argumenti, ki jih prinese prihodnost. Sem pa kot predsednik Vlade, spoštovani gospod poslanec, dolžan opozoriti na posledice take ali drugačne odločitve na referendumu. Že to, da gremo državljanke in državljanji na referendum po 20 letih samostojne države, da vsakdo lahko razmišlja naglas "za" ali "proti", da to počne brez slehernega strahu - mislim, da je v tem smislu gospod Oman včeraj na proslavi lepo rekel, da lahko prav to štejemo kot veliko

pridobitev, ker pred 20 leti tega ni bilo, je bil strah pred tem, da bi se glasovalo drugače, kot naj bi mislila večina. Že to nam vsem skupaj lahko daje neko zadoščenje, da imamo po 20 letih možnost, priložnost, privilegij, da kot zrela demokracija vsak po svoji vesti na referendumu odločimo o tako pomembni stvari, kot je arbitražni sporazum. Menim, da prinaša glasovanje zanj pozitivne posledice za Slovenijo, zlasti nam omogoča, da dosežemo pošten dogovor glede določitve meje med Hrvaško in Slovenijo, da okrepi ugled in imidž Republike Slovenije kot države, ki najtežja vprašanja reši po mirni poti in v skupno dobro, seveda za lastne interese in v skupno dobro, da si na ta način odpremo pot v jugovzhodno Evropo in da tam delujemo kot zgled. Se pravi, da se vrnemo v pozicijo, ki jo je Slovenija nekoč, na začetku 90. let že imela, in to je, da je bila država-zgled ostalim v tem delu Evrope.

Kaj je tisto, kar me navdaja, ko opozarjam javnost na negativne posledice z argumentom: to je izkušnja. Spoštovani gospod poslanec, izkušnja iz reševanja problemov s Hrvaško vseh 18, 19 let, bodisi da sem bil poslanec bodisi da sem bil predsednik tega visokega doma, bodisi da sem bil podpredsednik Komisije Evropskega parlamenta za odnose s Hrvaško in zdaj kot predsednik Vlade. Zlasti zdaj kot predsednik Vlade me uči, da smo imeli tudi kanček sreče - ta je vedno na strani pogumnih, in odločitev za arbitražo je stvar poguma in razuma hkrati, tudi srčnosti, pravim -, smo imeli kanček sreče, ker se nam je odprlo, in to za kratek čas, okno zgodovinskih priložnosti, ko je bila Hrvaška pred neko izbiro, ali naj še naprej trmasto zavrača željo in interes Republike Slovenije, da uredimo mejno vprašanje pred njenim vstopom v Evropsko unijo, ali pa naj se odloči, da to uredimo in da ima hkrati tudi z naše strani zeleno luč in lahko mirno konča pogajanja. Izkušnja mi pravi, da smo ob pravem času na prvi način dosegli najboljše za Slovenijo, kar je mogoče doseči. Da kasneje ne pozabim, pred očmi imam zdaj eno paralelo, ne vem če je najbolj posrečena, ampak se mi skozi vrti v zavesti. Z rešitvijo tega velikega problema, z rešitvijo mejnega spora s Hrvaško nismo rešili vseh problemov, toda vsi gospodarski in socialni problemi, vse rešitve teh problemov bodo nič ali skoraj nič, če ne bomo rešili tega problema. Mi moramo zapreti to "gnojno rano" odnosov med dvema državama, narodoma in ne nazadnje na čisto človeški ravni zato, da bi se lahko v celoti posvetili blaginji. Torej, nobenih groženj, samo opozorilo, da je mednarodna skupnost do te mere razumela Slovenijo da ji je pomagala do arbitražnega sporazuma, če ga zavrne, bomo naredili veliko uslugo Hrvaški, ostalo bo stanje status quo, ki je za nas nesprejemljivo, moralna moč bo na strani Hrvaške, ne na strani Slovenije, .../Opozorilni znak za konec razprave/... mednarodna skupnost, pa nas ne bo več razumela in se bomo znašli v nekem položaju osamitve, to se mi zdi, da je izkušnje iz katere in zaradi katere govorim.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Želite dopolnitev odgovora? Prosim gospod Presečnik.

JAKOB PRESEČNIK: Hvala lepa za odgovor, gospod predsednik vlade. Torej, ne glede na to, da se ne strinjate z menoj z oceno, ki sem jo uporabil, da je, torej to je moja ocena, da ste uporabljali torej neke vrste grožnje pri tem, zagotovo pa ste opozarjali na možnost ogrožanja miru in stabilnosti v jugovzhodni Evropi in bom rekel iz drugih primerov, ko dejansko Evropska unija ne reagira na noben nasilni ali kakršenkoli način grožnje ali opozarjanja, v primerih ki so na drugih koncih sveta, tudi na Balkanu, kot je primer Grčije pri Makedoniji. Slovenija pa za realizacijo svojih ciljev, svojih interesov ne bi smela uporabljati. Tudi nihče ni grozil, nihče ni problematiziral do ne vem kako velike mere, tistih držav, ki zelo dolgo niso ratificirale Lizbonske pogodbe, kot izredno pomembnega dokumenta za nadaljnji soobstoj držav v Evropski uniji. In kar se tiče miru in stabilnosti v nekem predelu sveta, zagotovo so vse države iz določenega predela, za tiste, ki so zadolžene in poklicane za to, da ta mir ohranijo in da storijo vse, da ta mir in stabilnost ne bosta ogrožena. In tudi v jugovzhodni Evropi in tudi na zahodnem Balkanu, zagotovo. Morajo tudi druge države storiti

vse za to, da ta stabilnost in mir tudi ostane. Zato je zagotovo zavzemanje Slovenije za pravice, ki jih ima pri meji s sosednjo državo seveda legitimno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim, gospod predsednik vlade.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Najprej, da ne bo nesporazumov. Če bi se zgodilo, da se pogajanja, ki jih je omogočil nek načelen dogovor za predsednico Kosor na Trakoščanih ne bila tako na koncu uspešna, kot so bila, jaz sporazuma ne bi podpisal. Kajti, ocenil bi, da to ni dobra in uspešna rešitev problema in da to ne odtehta razloga, ki sem ga povedal - da se je splačalo posvetiti na začetku mandata rešitvi tega problema, ker bi v nasprotnem primeru, kolega Presečnik, prišlo do situacije, ko bi se vprašanje Hrvaške zgostilo. Ali pri nadaljevanju blokade pristopnih pogajanj, ker moje vprašanje, če si ga smem dovoliti na vaš naslov je, ali bomo blokirali Hrvaško v primeru da arbitražni sporazum ne bo potrjen na referendumu? Če je ne bomo, potem bom vprašal koga: Zakaj pa smo se toliko časa mučili z odpravljanjem razlogov za blokado, in to je prejudicev v hrvaški pristopni dokumentaciji. Če bomo odlagali z blokado vse do pristopne pogodbe, vas vprašam, s kakšno moralno držo bomo blokirali Republiko Hrvaško in jo silili, da sklene nov sporazum, kot ga obetajo tisti, ki so priti sedanjemu arbitražnemu sporazumu, če bo ta lahko rekla, pogledajte mi smo ratificirani sporazum, ki je bil na koncu koncev pisan na vašo kožo, to je bil predlog Rehn2. Mi smo ga sprejeli, ratificirali z 2/3 večino, vi ste ga zavrnil, ne silite nas zdaj v kakšne tretje sporazume, ker nanje ne bomo pristali. In mednarodna skupnost bi te argumente sprejela, ker brez zamere Slovenci, mi smo vam šli na roko, razumeli smo zlasti dejstvo, da je vaš izhod na odprto morje za vas vitalnega interesa. To je zdaj eksplicitno bilo naloženo arbitražnemu sodišču. Če ste to zavrnil, naše podpore in zavezništva nimate. Mi ne želimo podpirati držav, ki blokirajo širitev. Tako da, bo moralna moč na strani Hrvaške, poleg tega pa ne samo moralna moč, ampak predvsem interes ohraniti status quo, razdeljen Piranski zaliv, njihovo nahajanje na južnem bregu Dragonje, Hotiza itn., itn. Torej imamo več kot pet, šest razlogov, zakaj smemo videti tudi, bom rekel neko bojazen, v konsekvencah, zavedanje konsekvenc, če bomo zavrnil arbitražni sporazum in kaj je alternativa, kako bomo mi ravnali. Jaz še nisem slišal prepričljivega argumenta, kako bo Slovenija ravnala, če bomo zavrnil do kar je za nas zares dobro. Še enkrat da povem, ne bi predlagal tega sporazuma, če ne bi najprej in predvsem uredil dobro vprašanje meje, potem odnosov s sosedi in ne nazadnje potem dvignil ogled Slovenije. In zdaj se končno lahko .../Izklop mikrofona./...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Poslansko vprašanje predsedniku vlade bo postavil Zmago Jelinčič Plemeniti, Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke. Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa za besedo. Prekleta žalostno je, da ob 20. ustanovitve manevrske strukture pokopavamo Republiko Slovenijo kar na dveh segmentih. Gre za sporazum o arbitraži in pa pomoč Grčiji. Sedaj, če bi spraševal o arbitraži, bi govoril v hrvaškem jeziku, ki ga gospod premier verjetno dosti bolje razume kot slovenskega, vsaj tako kaže, ampak vseeno, bom vprašal v slovenščini. Slovensko Računsko sodišče kontrolira porabo in nadzor evropskih sredstev teh denarjev, ki jih Slovenija črpa iz evropskih virov. Zelo do potankosti, v milimetre, v cente gre. Kdo bo pa kontroliral ta denar, ki ga bomo vrgli skozi okno Grčiji? Grčiji bomo dali 400 milijonov, verjetno še več evrov, za katere boste, gospod premier, najeli kredit, ki ga bomo plačevali mi v Sloveniji, plačevali ga bodo ljudje, ki komaj živijo, živijo iz dneva v dan, ampak to vas niti ne zanima. Pa bi vprašal tudi to. Na kakšen način si boste zagarantirali vrnitev tega denarja? Dejstvo je, da Grčija ni dala nobenega, nobene hipoteke na nič in mislim, da bi bilo smiselno, da Slovenija, da država Slovenija in vlada Republike Slovenije zahteva od Grčije, kaj jaz vem, kakšno zavarovanje, vsaj s tem, da da hipoteko na kakšne tri grške otoke. Zakaj pa ne! Konec koncev, lahko bi

določili tudi tiste otoke in med njimi bi mirno lahko vzeli tudi enega popolnoma golega, brez rastlinja in bi tja gori izvozili tiste slovenske politike, ki prodajajo in uničujejo slovensko državo. Mislim, da bi vsaj to lahko zahtevali. Mislim, da bi se ljudje v Sloveniji strinjali s tem. Lačni so, študentje nimajo denarja za preživljanje, za študij, vi boste najemali kredite v višini neskončnosti, kajti to je šele začetek. Veste, dobro veste, da od Grčije ne bomo dobili niti ficka. Država je goljufala Evropsko unijo do danes, imeli so 13 plačo, 14 plačo, 15 plačo, dodatek za to, da so sploh hodili točno v službo, vi boste z našim denarjem, z denarjem naših davkoplačevalcev futrali neke barabe in goljufe. Mislim, da to totalno sramotno in na tak način se ne vodi država. Zato prosim povejte ali boste zahtevali kakšno garancijo od Grčije? Povedal sem kaj naj bi tisto bilo.

PRESEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Gospod Jelinčič, govorili ste o državljankeh in državljanih neke nam prijateljske države. Prosil bi vas.../oglašanje iz klopi./.. prosili bi vas, da uporabite primeren jezik. Besedo ima predsednik vlade Borut Pahor. Prosim.

PRESEDNIK VLADE BORUT PAHOR: V petek in soboto prejšnjo in to sem imel odgovornost in priložnost sodelovati na sestanku predsednikov vlad in držav članic območja evra. Tisto kar me je presenetilo na tem sestanku je bilo, da nekaj mojih uglednih kolegov govorilo zgodovinsko s tega sestanka, kar običajno ni praksa pri njih, zlasti ne pri takšni vrsti sestanka, ki poteka za zaprtimi vrati, se ne skuša narediti nekega efekta na javno mnenje. V čem je bila zgodovinskost tega sestanka? V tem, da se je morala Evropska unija, svet evrocone vodil predsednik evropskega sveta. Vi veste, da Evropska unija že pomaga trem državam, jaz državam ne bi našteval, pomaga jim pa že zaradi problemov v bančnem in finančnem sistemu, to so tri vzhodnoevropske države oziroma ena izmed njih je baltska, je morala sprejeti naslednjo odločitev. Ali ravnamo sebično in torej ne damo nobenih posojil in to pod določenimi pogoji Grčiji in tvegamo, da se grški bančni in finančni sistem sesuje, s tem pa pravzaprav začne efekt domin, ki bi se nadaljeval v nekaterih drugih državah, ki jih tudi ne bom našteval, in verjetno tvegamo za ton valute evro. Kar bi pomenilo tudi hitro in globoko poslabšanje gospodarske in finančne krize v celotni Evropski uniji z nepredvidljivimi posledicami. Ali pa bomo ravnali solidarno, delno tudi iz sebičnih razlogov, in pomagali Grčiji pod določenimi pogoji, da se izvleče iz te krize in da ne bi bilo te nevarnosti domin, ki bi začele padati za Grčijo, kot rečeno držav ne bi želel omenjati, ker tudi same niso bile zelene biti omenjene iz očitnih razlogov. Odločili smo se za solidarnost z Grčijo. Če odmislim odločitev Evropske unije in IMF, da pomaga trem državam članicam Evropske unije, mimogrede dostikrat govorimo o tem kako slabo se Slovenija vede v tej krizi, nasprotno, sodimo v skupino tistih držav, ki vsaj v zadnjih dveh četrletjih beležijo ugodne rezultate, razen dveh, ena je deficit, drugo je stopnja napredka pri konkurenčnosti, drugače gre Sloveniji glede gospodarskih in drugih socialnih kazalcev dobro in smo šteti med države, ki so najbolj dinamične. Zakaj vam to pravim? Zato, ker je zelo pomembno kakšna je skupna bonitetna ocena neke države. Bonitetna ocena Slovenije je dobra in mi sodimo med tiste države, ki so v evroobmočju, ki niso že v krizi kot je Grčija niti niso na robu krize kot so nekatere druge države, podobne krize, in niso zunaj območja evra, so pa v Evropski uniji in so že deležne pomoči finančne in Evropske unije in IMF, mi pa ne, Slovenija sama drži trdno vajeti usode reševanja krize in za enkrat skupna bonitetna ocena z opozorilom na deficit in z opozorilom na to, da moramo dvigniti pogoje konkurenčnosti v bistvu ostaja zelo visoka. In zelo malo premierjev je tiste noči govorilo, med njimi tudi jaz, večkrat, jaz sem poslal predsedniku Evropskega sveta Van Rompuy pismo v katerem sem v imenu Vlade Republike Slovenije zahteval nekaj pogojev, da do pomoči Grčije pride. To je bilo vneseno v zaključni dokument. Grčija ima pogoje, ki jih mora izpolniti, da bo deležna naše pomoči. Bo nadzorovana pri tem, kako izpolnujete pogoje. In slovenska vlada bo, to sem povedal, umaknila svojo pomoč, če teh pogojev Grčija ne bo izpolnjevala. Ampak tudi vi, ta visoki Državni zbor bo, ko bo odločal o zakonu o poroštvu, moral odločiti, ali je za slovenske

nacionalne interese, gospodarske, politične in druge boljše, da pade Grčija in z njo cela vrsta drugih držav, ki so na robu krize, ali pa pomagamo Grčiji in skušamo rešiti Evropo pred veliko gospodarsko krizo, ki bi potopila tudi nas.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Želite dopolnitev odgovora? Prosim, gospod Zmago Jelinčič Plemeniti.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Me veseli, da govorite o sedanjosti Grčije, kjer imajo povprečno plačo 1.200 evrov, medtem ko imamo mi 800 evrov. Skratka, oni so v hudih škripcih, mi cvetimo in se imamo krasno. Obdržali bomo Slovenci res nek ugled, in to ugled odličnih hlapcev, ki brez besede ubogajo; tako kot vedno se klanjamo Evropi. Gre za reševanje nemških investicij v Grčiji in za reševanje grških multibilijarderjev, in to bomo dosegli in to bomo naredili.

Govorite, da bo Slovenija umaknila svojo pomoč. Kako? Mi jim bomo dali, dobili bomo dve, tri klobute in rekli nam bodo, bodite tiho. Vi takrat ne boste več premier in drugi se bodo morali ukvarjati s tem, kar je že danes tragično, okrog 500 tisoč ljudi na robu revščine. Ampak to vas ne zanima, zanima vas Grčija, brez kakršnihkoli garancij, da bomo karkoli dobili nazaj, ker ne bomo dobili nazaj; to ve ves svet. To vedo tudi finančni ministri in predsedniki vlad Evropske unije, vendar so se s tem sprijaznili, zaradi tega, ker bodo oni imeli koristi, nikakor pa ne Slovenija. Slovenija od tega ne bo imela nobene koristi, razen izgube. Razen, če se dela tudi na tem področju na ta način kot v Sloveniji: ščiti se lopove, goljufe, preprodajalce, tako kot sem prebral, da boste danes kupili tisto hišo za preiskovalni urad od gospoda Pogačarja, čeprav je še zmeraj na lizingu, kar je zelo hecno in zelo čudno, skregano z vso gospodarsko logiko. Razen, če niso novinarji nalašč napisali narobe, tako vsaj piše v Financah. Mislim, da nameravate potopiti Slovenijo, in kot kaže, vam bo to v kratkem uspelo, ne v dveh letih do konca mandata, ampak še bistveno prej.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim, predsednik Vlade, gospod Borut Pahor.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: No, ko se je začela nevihta in so se velike in tudi manjše barke, med njimi Slovenija, znašle v tem nevihtnem območju, so nekateri menili, da bomo mi med prvimi, ki se bodo potopili, kar se ni zgodilo. Za razliko od teh napovedi se Slovenija drži relativno zelo dobro, ne da bi podcenjeval tistih problemov, ki jih imamo. Omenil sem zlasti dva, in temu mora Vlada posvetiti dolžno pozornost, zaradi tega tudi posvet na Brdu. Najti moramo strateške rešitve za ta dva problema, deficit in dvig pragu konkurenčnosti. Drugače pa moramo, prvič, kolega Jelinčič, vedeti, da je članstvo Sloveniji v evropski, evro coni, nam koristilo v času krize in nam zmanjšalo gospodarske in socialne probleme, ki smo jih imeli. Drugič, da nam morebiten razpad evro cone ne bi koristil, ampak nam bi škodoval. Tretjič, da je za nas pomembna samo taka evropska valuta, ki je trdna in stabilna, kar pomeni, kot sem dejal na sestanku, ko je bil dan predlog, da bi moral Trichet oziroma Evropska centralna banka bistveno bolj upoštevati navodila vlad pri ravnanju z obrestnimi merami in tako naprej, da nikakor ne, nikakor ne, sem rekel. Centralna banka mora ravnati tako, da bo zagotovila vrednost in stabilnost te valute. Tako je bilo na koncu tudi odločeno. Vsi so vedeli, da je za Slovenijo kot za nekaj drugih držav zelo težko sprejeti to odločitev. Rekli ste, da imajo velike države naložbe v Grčiji. Slovenija jih toliko nima. Mi smo se odločali zato toliko bolj previdno. Imamo 0,48% tistega deleža, ki ga bodo namenile države evro cone za pomoč Grčiji. To je pošten dogovor. In imamo - to smo si izposlovali - pravico presojati, ali bodo Grki izpolnjevali ukrepe reform, ki so jih dolžni, če želijo našo pomoč. Torej grški premier Papandreu je ukrepe že najavil in zdaj jih mora sprejeti. Kako težko je, gospe in gospodje, sprejemati ukrepe pa veste najbolj vi. Tudi tiste, za katere se

Vlada zelo poteguje, so vedno v veliki nevarnosti, da ne bodo naleteli na socialno razumevanje oziroma na razumevanje socialnih partnerjev in v Grčiji je tako. Moram vam povedati, da ko smo se pogovarjali s kanclerko Merklovo in predsednikom recimo nizozemske vlade, z Jean-Claude Junckerjem, predsednikom luksemburške vlade, ki prihaja sem, smo se pogovarjali o tem kako je pravzaprav storiti, da bodo Grki uspešno odpravili, kot ste pravilno navedli nekaj ukrepov, ki so res popolnoma nesprejemljivi, ker ne more slovenski delavec plačevati grškega, ne more slovenski študent plačevati grškega študenta, ne more slovenski upokojenec plačevati grškega upokojenca oziroma bonitet. Zelo težko bo za Grčijo .../Izključen mikrofon./...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Želite postopkovni predlog podati gospod Jelinčič? Prosim.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Hvala lepa. Ravno ti odgovori so dokazali kako žgoča je ta tema in kako nedodelani so koncepti Vlade na tem področju. Dejstvo je, da je gospod premier sam ugotovil, da ne smejo slovenski študentje plačevati grških pa slovenski delavci grških in slovenski upokojenec grških pa vendarle bomo to naredili. In glede na to kar je govoril gospod premier, že vidi tragičen konec ali z drugimi besedami, že evidentno sprejema dejstvo, da denarja v Sloveniji ne bomo dobili nazaj. Jaz sem govoril o, ne o morebitnem razpadu evropske valute pa še česa več. Govoril sem o hipotekah na naše posojilo, o garanciji za naše posojilo. Kakšno garancijo bomo dobili od Grkov? Nobene. Da se bodo morda odpovedali petnajsti plači, obdržali bodo pa trinajsto in štirinajsto. To je nesmiselno in takšni načini dela vodijo v propad države. Če se Slovenija relativno dobro drži, je poudarek na besedi relativno. Zapufani smo približno petstokrat bolj, kot smo bili zapufani v nekdanji Jugoslaviji. V nekdanji Jugoslaviji. Tako. V tisti, ki so jo vsi pljuvali kako smo metali denar na Kosovo in kam še vse. Danes mečemo denar levo, desno, gor, dol, na prebivalca bistveno več in jaz se vprašam gospod premier, kako lahko vi tako s tako lahkoto garantirate vse te zadeve? S čim garantirate to? S čim? Ali morda s svojim življenjem? Ljudje so življenje dajali zato, da bo obstala ta majhna domovina. Da bo ta ...

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Gospod Jelinčič, predsednik ne more več odgovarjati.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Ali lahko povem do konca že vendar? Ali me morate zmeraj prekinjati gospod predsednik?

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Če se le da ne, ampak res ne more odgovarjati.

ZMAGO JELINČIČ PLEMENITI: Če se le da me prekinjate in prosim, da že enkrat prenehate s to prakso. Jaz upam, da se bo v kratkem nehala ta praksa, kajti ne samo v opoziciji, tudi v koaliciji imajo težave z vami. Ne dovolite demokratičnega diskurza, ne dovolite, da kar koli povem in to je prekleto žalostno in na tak način dela tudi slovenska Vlada in na tak način se vidi kaj dela slovenska Vlada. Prodaja slovensko domovino. Če je to, gospod predsednik Državnega zbora, ni vaša domovina, je vaš problem. To je moja domovina, domovina mojih otrok in še marsikoga v Sloveniji. Zato me skrbi za to in zato v skladu s 246. členom, drugim odstavkom zahtevam razpravo o tej zadevi.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. O predlogu poslanca Zmaga Jelinčiča Plemenitega, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo državni zbor odločil jutri, v torek 18. maja 2010 v okviru glasovanj. Poslansko vprašanje predsedniku vlade bo predstavil Zvonko Černač, Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani predsednik vlade. Ključno vprašanje sporazuma o arbitraži je, ali bomo ohranili ali izgubili naše morje. Prejšnji teden ste v oddaji Polemika, na vprašanje, ali se je Hrvaška strinjala s tem, da Slovenija po vašem mnenju dobi, po našem mnenju ohrani teritorialni stik z odprtim morjem, večkrat izjavili, da je bilo temu tako. Dejali ste, citiram: "Moj predlog predsednici Kosorjevi je bil: Mi potrebujemo rešitev, pravično rešitev meje in to seveda pomeni za nas zlasti in predvsem stik Slovenije z odprtim morjem, vi pa potrebujete vstop v Evropsko unijo, kar je tudi v našem interesu." Konec citata.

Vašo izjavo je takoj demantiralo hrvaško zunanje ministrstvo, ki je izjavilo, da vam predsednica hrvaške Vlade, Jadranka Kosor, ni nič obljubila, še najmanj pa teritorialni stik z odprtim morjem.

Vašo izjavo demantira tudi hrvaška izjava, ki so jo sprejeli takoj po podpisu sporazuma novembra lani o tem, da ničesar v sporazumu ni mogoče smatrati kot privolitev Republike Hrvaške na zahtevo Slovenijo po teritorialnem stiku z odprtim morjem. Če bi se predsednica hrvaške Vlade strinjala s teritorialnim stikom slovenskega z odprtim morjem, potem take izjave Hrvaška gotovo ne bi sprejela. Še več. Tisto, kar je v zadnjem sporočilu hrvaškega zunanjega ministrstva novo je to, da je bila ta hrvaška izjava sprejeta, vsaj tako pišejo, v dogovoru s slovensko stranjo, torej z vami. Slovenija bi na podlagi sporazuma, če bi bil uveljavljen za vedno in nepovratno izgubila del svoje suverenosti, pomemben del svoje suverenosti, izgubili bi morje. Kajti zaliv brez neposrednega izhoda na odprto morje, gospe in gospodje, ni več morje, je le še nek naravni bazen za kopanje in nič več. Vedno bolj očitno postaja, pa tudi danes smo poslušali v odgovoru na poslansko vprašanje mojega poslanskega kolega, da je imela Hrvaška dva pogajalca, Slovenija nobenega. Zato vas, spoštovani predsednik Vlade sprašujem, kdaj in kje vam je hrvaška predsednica Vlade dala zagotovilo o teritorialnem stiku slovenskega z odprtim morjem. Kdo je bil takrat zraven? Ali je bila ta izjava oziroma to zagotovilo dano v pisni obliki ali je bilo dano ob kakšni kavici ali na nekem neformalnem srečanju? Skratka, kje in na kakšen način je bilo to zagotovilo dano in kakšen je pravni pomen, če je bilo dano, sploh ima glede na določbe arbitražnega sporazuma, ki govorijo, nič tistega, kar v njem ne piše ni mogoče upoštevati pri ohranitvi teritorialnega stika slovenskega z odprtim morjem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim, predsednik vlade, gospod Borut Pahor.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Na jezo ali pa nerazumevanje nekaterih, v tej dvorani, moram zelo pošteno povedati, da mi je veliko do tega, da uspemo na referendumu za arbitražni sporazum in ohranimo tisto veliko zaupanje, ki se je vzpostavilo med obema vladama, ki smo ga dosegli zelo mukoma in brez katerega tak uspeh ne bi bil mogoč.

Zato se bom poskušal izogniti vsem izjavam, ki bi bile v bistvu moj prid, v prid argumentov za arbitražni sporazum, ki bi na drugi strani dajale povod tistim krogom političnim in strokovnim, ter delu javnosti na Hrvaškem za to, da vplivajo na tisti nesamozavestni del slovenske javnosti, ki je bil vedno občutljiv na to, kaj reče hrvaška stran. Če je Hrvaška z nečim zadovoljna, potem zagotovo ne more biti dobra za Slovenijo. Ker se to deloma dogaja, moram biti glede tega zelo previden. Ker je deloma en del naše javnosti na to občutljiv, če je dobro za Hrvaško, potem za nas ni. Če Hrvaška nekaj reče v svojem sporočilu je to sveto, gotovo je tako, naša stran že gotovo nekaj prikriva in zagotovo stvar ni v redu. Poglejmo zdaj stvari tako, kolikor jih je mogoče predstaviti, zato, da bi zadržali veliko zaupanje, najprej med nama s predsednico Vlado, med obema vladama in ne nazadnje eno zaupanje med državama in atmosfero, ki se je vzpostavila. Na Trakoščanih je bil v bistvu dosežen

neformalni dogovor s predsednico hrvaške vlade, vsaj tako razumem jaz, drugače tudi dogodki potem ne bi mogli temu slediti, da je treba poiskati rešitev, ki je v vzajemno korist.

Jaz sem takrat, pred in po tem dejal, da vidim kot vzajemno korist rešitev mejnega vprašanja, pri čemer ni nobenega dvoma, da je vitalen interes pri rešitvi tega vprašanja, stik Slovenije z odprtim morjem. To ni bilo treba reči zelo odkrito in jasno, kot morda danes prenašajo kateri od hrvaških ali slovenskih medijev, bilo je dovolj, da se reče, predlagam, da se vrnemo za pogajalsko mizo k predlogu Rehn2 in v predlogu Rehn2 je bila točka 3.B, stik Slovenijo za odprto morje. Mi pa bomo dali zeleno luč za nadaljevanje vaših pogajanj z Evropsko komisije. V bistvu je to en verodostojen predlog, ki ga dajem v razmislek. In ta predlog je bil načeloma v bistvu sprejet, ne da bi bilo treba karkoli iti v podrobnosti. Vsi smo vedeli o čem govorimo. 16. junija je zunanji minister .../nerazumljivo./... Rokovič sporočil, da Hrvaška zapušča pogajalski proces, ki ga je vodil komisar Rehn. Zapustili so ga zato, ker je bilo v drugem predlogu, ki je bil spremenjen, med drugim tudi naloženo arbitražnemu sodišču, da določi stik Slovenije z odprtim morjem. Torej ravno obratno od situacije, ki smo ji priča sedaj. In to je, da Hrvaška stran Sloveniji ne priznava, da ima stik z odprtim morjem, pač pa obrazlaga svoje obnašanje, da mi lahko s potniškim, tovornim in vojaškimi ladjami plujemo kot v bistvu služnostno pravico, ko nam brez zadržkov daje svoboden prehod v odprto morje. To je njihova razlaga, ki jo je mogoče videti notri, s katero se mi ne strinjamo in bi zato imeli radi rešitev, ne pa stanje kot je, ker veste kaj, če pade ta arbitražni sporazum in ne izpogajate do vstopa Hrvaške v Evropsko unijo boljšega sporazuma. In jaz vam pravim, da ga nihče ne bo, ker ga ne bo mogoče, bo ostalo pri stanju kot je in to je v bistvu konkludentno dejstvo. Čez 20 let se bo interpretiralo pravno stanje, de facto, kot stanje de jure. In na to nas opozarja tudi Ustavno sodišče. Torej, dejansko, če smem, gospod poslanec Černač, odgovoriti na vaše vprašanje. Moj predlog je bil stvar enega temeljitega razmisleka v Ljubljani, bil je dan kot načelen predlog, šlo je za prvo srečanje, ko se ni vedelo ali bo vzpostavljeno zaupanje z obeh strani ali ne. Bil je predlog, ki je bil v vzajemno korist, ker drugače problemov ni mogoče rešiti. Kaj pa nas pravzaprav zanima oviranje "perse" Hrvaške na poti v Evropsko unijo? Saj nimamo takega interesa. Mi želimo Hrvaško v Evropski uniji, seveda pa mora Hrvaška pri tem izpolniti nekaj naših pričakovanj, ki jih mi smatramo kot legitimne v pogajalskem procesu in poglavje 31 smo izkoristili kot poglavje, kjer je treba rešiti tudi problem meje.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Želite dopolnitev odgovora, gospod Černač? Prosim.

ZVONKO ČERNAČ: Spoštovani premier! Hrvaška se približuje Evropski uniji in ne Slovenija. Od nje same je odvisno ali bo odpravila prepreke, ki ji ta vstop preprečujejo. Slovenija je seveda na tej poti ne ovira, je ni in je nikoli ne bo. Jaz sem vas pa decidirano spraševal, kdaj in na kakšen način vam je predsednica hrvaške vlade obljubila teritorialni stik slovenskega z odprtim morjem? Tega, te obljube ni bilo. Ni jo bilo, spoštovani premier. In ni bilo nikakršnega zagotovila Hrvaške o tem, da bo Slovenija ohranila oziroma po vaše dobila teritorialni stik z odprtim morjem. Nasprotno, po podpisu sporazuma o arbitraži se je zgodila izrecna naknadna izjava Hrvaške o tem, da ničesar v tem sporazumu ni mogoče smatrati kot pristanelek Hrvaške na teritorialni stik Slovenije z odprtim morjem, kar pomeni med drugim zelo jasno in javno usmeritev arbitrov. Še več, v zadnji izjavi hrvaškega zunanjega ministrstva pa so zapisali tudi, če poenostavim, da noben ugledni specialist za mednarodno pravo pa tudi ne tisti, ki se s predlogom sporazuma o arbitraži niso strinjali, v njem niso odkrili možnosti, da Slovenija na podlagi sporazuma o arbitraži dobi teritorialni stik z odprtim morjem. In to je tisto bistvo problema, da sporazum tako kot je podpisan, tega tudi če bi arbitri to želeli storiti, tega ne omogoča. Slovenija ima danes morje, ima okno v svet, ladje neovirano plujejo v in iz naše Luke Koper do mednarodnih voda. Z uveljavitvijo sporazuma o

arbitraži bi to morje zavedno izgubili. In tisto, kar se imenuje "junction" in kar določa sporazum v točki 3.b, po tistem, ko bo potegnjena mejna črta na podlagi mednarodnega prava nekje po sredi Piranskega zaliva, je samo neke vrste neškodljiv prehod iz slovenskih do mednarodnih voda oziroma do odprtega morja. Zaradi tega vas sprašujem premier še enkrat ali je bila res ta hrvaška izjava o tem, da ničesar v sporazumu ni mogoče smatrati kot teritorialni stik našega z odprtim morjem, usklajena z vami? In vprašal vas bom nekaj, čeprav vemo odgovor v naprej ali boste trmasto vztrajali še naprej in razdvajali slovenski narod? Ali pa boste priznali napako in/Izključen mikrofona./

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim predsednik vlade gospod Borut Pahor.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Na križišču med tem, da za vsako ceno dosežem soglasje glede ureditve vprašanj s Hrvaško, ali da za pošteno ceno rešim skupaj z vlado problem odnosov s Hrvaško sem se odločil za drugo pot. Z vlado smo rešili ta problem. Potem ko ste vi to večinoma potrdili v tem visokem zboru na ljudeh, da temu sledijo, ali pa zavrnejo. Torej, odločili smo se, da problem rešimo. Vi ste me na koncu pozvali naj se s tega umaknem že zato, ker smo razdvojeni. Nič hudega. Na referendumu običajno gremo zato, ker imamo različna mnenja, ne zato, ker imamo enako mnenje, razen če gre za plebiscit, kar se je zgodilo leta 1990. In kot je rekel eden od starosta slovenske osamosvojitve upajmo, da slovenskemu narodu nikoli več ne bo treba biti tako zelo enoten glede temeljnih vprašanj njegove prihodnosti, kot je bilo potrebno takrat.

Kdaj je prišla obljuba? In kdaj je bil dosežen dogovor? 11. septembra 2009 v Ljubljani na obisku predsednice Vlade, preden sva šla na tiskovno konferenco, kjer je predsednica vlade prebrala izjavo, enostransko izjavo vlade Republike Hrvaške o tem, da dokumenti ne prejudicirajo določitve meje in vrsto drugih dodatnih izjav v tem pismu, ki ga je poslala predsedujoči državi oziroma predsedniku Vlade Švedske kraljevine in v dogovoru, ki ni bil objavljen, je bil pa potrjen tudi z moje strani na tiskovni konferenci, da se obe strani vračata za pogajalsko mizo in da je predmet pogajanj Rehn 2. Rehn 2 pa je pomenil v točki 3.b stik Slovenije z odprtim morjem. Vi veste, da je potem nastala situacija, ko je bilo zelo nejasno, ali bo znova zaradi notranjepolitičnih stvari v eni ali drugi državi ta dogovor padel. V Sloveniji se je govorilo o tem, da smo izdali nacionalne interese, ker se ni vedelo, ali je dejansko ta zaveza Hrvaške, da se vrne k pogajalskemu procesu in da je izhodišče Rehn 2 stvarna, ali ne, ker tega zapisa ni bilo, bila je pa zaveza, zato smo imeli tudi priče v tem pogajalskem procesu. In kot veste, sem jaz, ker je prišla stvar do nekega vrelišča zahteval, da hrvaška stran v posebni izjavi do 10. ure v torek, ko se je začela seja Odbora za zunanjo politiko in evropske zadeve pisno potrdi, da se bodo nadaljevala na izhodiščih Rehn 2. Eno minuto do 10. ure je prišel faks z vsebino, ki je potrdila, da je to sestavni del dogovora, ki smo ga dosegli v zvezi s Hrvaško.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Imate proceduralni predlog, gospod Černač?

ZVONKO ČERNAČ: Predlagam, da v skladu s Poslovníkom opravimo razpravo o odgovoru predsednika Vlade na moje vprašanje, in sicer če bo ta predlog sprejet bomo o tem razpravljali po referendumu. Danes je bilo tukaj rečeno nekaj stvari, ki me resnično skrbijo. Ni bila izrecno zanikana ta izjava o tem, da ste bili s to enostransko izjavo Hrvaške predhodno seznanjeni. Poleg tega gre za eno najpomembnejših vprašanj o katerih smo se odločali na referendumih od osamosvojitve dalje. Danes je bilo tukaj govora o neki ceni. To vprašanje nima nobene cene. Vprašanje naše suverenosti na morju nima nobene cene. Vedno doslej je bila pri takih vprašanjih politika v večinskem delu poenotena. Ko je šlo za Evropsko unijo, ko je šlo za Nato in najbolj pred 20 leti, ko smo se plebiscitarno odločili za

samostojno državo. Tudi takrat so bili posamezniki, nekateri sedijo v vašem kabinetu, spoštovani premier, danes, ki so nas strašili, da bomo jedli travo, če se osamosvojimo. Drugi so nas strašili, da bomo izolirana država in da ne bomo mogli potovati v svet. Nič od tega se ni zgodilo. Slovenija je postala suverena samostojna država. In danes po 20 letih se dogaja prvič, da vladajoča politika eno izmed najpomembnejših vprašanj, vprašanje bistvenega dela naše suverenosti, vprašanje ali bomo ohranili morje, ali ga bomo za vedno izgubili, pošilja na referendum tako, da razdvaja, namesto da bi na tem vprašanju poenotila slovenski narod. V takih okoliščinah bo vprašanje sporazuma o arbitraži še naprej razdvajalo slovenski narod, ne glede na to kakšna bo odločitev. Kar je slabo tako za Slovenijo, kot za Hrvaško in za celotno Evropo.

Moram reči, da v teh dneh poteka tudi neka čudna zraven referendumsko kampanja. Vpogled na spletne strani Ministrstva za javno upravo in vlade kaže, da se ta kampanja vrši mimo določb veljavne zakonodaje na stroške davkoplačevalcev, saj vlada ni in sploh ne more biti organizator te volilne kampanje, objavlja pa vsebine, pri katerih gre za izrazito volilno kampanjo, v tem primeru za potrditev sporazuma. Namerno se manipulira z različnimi interpretacijami okrog tega vprašanja. Zavaja se slovensko javnost kljub temu, da je mogoče o problemu govoriti na zelo razumljiv način in dovolite mi, da to povem še sam.

Zakaj gre pri tem vprašanju? Gre za dva soseda, ki imata, če poenostavim, danes oba neoviran dostop do javne poti do mednarodnih voda. Odločila sta se, da bosta to vprašanje razmejila. Ampak ne tako, da bi jima meja obema ohranila neposredni stik z javno potjo, torej z mednarodnimi vodami. En sosed je pristal na to, da bo v bodoče do javne poti, do mednarodnih voda hodil oziroma plul preko sosedove parcele. Vprašajmo se kateri državljan te države bi na svojem zemljišču storil enako? Mislim, da to vprašanje terja razpravo v tem Državnem zboru. Tudi glede na vse ostalo, kar je bilo danes povedano s strani premiera.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. O predlogu poslanca Zvonka Černača, da državni zbor na naslednji seji opravi razpravo o odgovoru predsednika vlade na njegovo poslansko vprašanje, bo državni zbor odločil jutri, v torek 18. maja 2010 v okviru glasovanj. Poslansko vprašanje predsedniku vlade bo postavil Anton Anderlič, Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije. Prosim.

ANTON ANDERLIČ: Spoštovani gospod predsednik. Tako danes, kot očitno že nekaj tednov, je v javnosti veliko vprašanj, ki zahtevajo odgovore in so nepojasnjena. Slišimo celo nekatere govorce, ki z retoriko, ki jo uporabljajo, spominjajo na nek dogovor, ki ga ne more biti ali pa oceno, da imajo samo tisti, ki imajo dovolj zaslug, v narekovajih, za zgodovino, pravico povedati kaj je prav in kako naj se v zvezi z zakonom o ratifikaciji sporazuma o arbitraži ravna. Torej gre za ravno nasprotno, kot je želja, da se predstavi vse argumente, da se pojasni vsa odprta vprašanja in če smo že šli na referendum, mnogi smo mnenja, da je to vprašanje tako, da bi ga lahko rešil Državni zbor in politika sama, ampak, če smo že šli na referendum, potem jim morajo biti argumenti za in proti na mizi, brez vse tiste retorike, ki sodi zraven in celo poziva na nekatere nesprejemljiva ravnanja iz arzenala preteklosti.

12 referendumov, kar veliko težo smo imeli v Sloveniji in s tako velikimi ne razdvojenimi stališči, ampak s tako velikimi nasprotovanji samo za in proti, ne pa s prebranim tekstom zakona in arbitražnega sporazuma samega, kot se zdaj podajamo na referendum, še nismo imeli.

Sam sem prepričan, da je mogoče v tem času še pojasniti marsikaj. Vsaka prilika je prava in tudi Vlada najbrž ima pravico, da pojasni zakaj tako misli. Parlament ima pravico, vsaj tisti, ki smo glasovali za ta zakon imamo najbrž pravico povedati kaj nas je prepričalo in zakaj

mislimo, da bi nekdo tretji namesto nas lahko lažje, bolje in dokončno rešil to vprašanje. Gotovo je, da manj ne moremo dobiti. Lahko dobimo več. Sprašujem vas ali drži, da bo arbitražna najprej odločila o meji, na kopnem in morju ter šele nato določila stik Slovenije z odprtim morjem. To je eno od vprašanj, ki se pojavlja in nima jasnega odgovora in je zelo pomembno za državljane in državljanke preden bodo odločali.

PREDSEDNIK DR. PAVEL GANTAR: Hvala lepa. Prosim predsednik vlade, gospod Borut Pahor.

PREDSEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Hvala lepa za to vprašanje. Na nek način predstavlja nadaljevanje prejšnjega oziroma razprava pomeni nadaljevanje prejšnje, tako kot so sami ugotovili, gospod poslanec Anderlič, ljudje bodo odločili o zelo pomembnem vprašanju in je prav, da se zavedajo konsekvenc svoje odločitve.

Še enkrat moram povedati stališče slovenske vlade: če se bodo odločili za arbitražni sporazum, se bodo odločili za nekaj dobrega, kar obeta pošteno določitev meje med državama, ki je boljša od obstoječe situacije, ki bi lahko prerasla v trajno, ker verjetno druge rešitve pogajalci, ne mi ne drugi, ne bodo sposobni doseči. Morda kdo vidi rešitev v blokadi Hrvaške, v času pristopnih pogajanj ali pri ratifikaciji pristopne pogodbe, potem se morajo zavedati tudi vseh drugih konsekvenc. In tu nič ne grozim, samo opozarjam na posledice, ki izhajajo iz take situacije.

Zelo pomembno vprašanje, ki ga zastavljate, je, ker se pojavlja zelo veliko nesrečnih in netočnih interpretacij v javnosti, kako in zakaj bo Slovenija, pravimo zagovorniki arbitražnega sporazuma, z njim dobila stik z odprtim morjem: zato, ker je to v 3. člen naloženo arbitražnemu sodišču. Arbitražnemu sodišču je naloženo, ne da z več razzsodbami, pač pa z eno razzsodi o tem, kakšna bo meja na kopnem in na morju, da pri tem uporablja mednarodno pravo, načelo pravičnosti, relevantne okoliščine, da se uporablja, ko govorimo o načelu pravičnosti, v izvirniku je to "equity", ko govorimo o točki 3b, stiku Slovenije z odprtim morjem, govorimo o "junctionu", zato ker je to beseda, ki nekaj pomeni, ko se jo razlaga v mednarodnem pravu. Torej, ne bodo tri razzsodbe, ki bodo določile mejo najprej na kopnem, potem na morju in potem še režime. Ne, sodba bo ena, in zato je tudi en člen, ki je seveda zaradi nas in našega vztrajanja razdeljen tako, kot je, da se v točki 3b točno, jasno lahko vidi, kaj je naloga arbitražnega sodišča. In to je, da določi stik Slovenije z odprtim morjem. In to bo vse skupaj predmet ene razzsodbe arbitražnega sodišča, ki za razliko od Haaga ni sodišče, ki bi bilo postavljeno povsem od drugih sodnikov, na katere mi nimamo vpliva. In še ena stvar, če smem, gospod Anderlič, izkoristiti vaše vprašanje, na sodišču v Haagu se lahko prigglasijo kot interesenti v diskusiji druge države, recimo, Italija, "nota bene", recimo, Italija na arbitražno sodišče. Arbitražno sodišče drugih ne bo upoštevalo kot sporazuma med predsednikom slovenske in predsednico hrvaške vlade in enostranske izjave v procesu ratifikacije nimajo pravnega učinka na besedilo sporazuma. Torej, razzsodilo bo v eni razzsodbi o določitvi meje, ki mora biti taka, da se najde stik Slovenije z odprtim mednarodnimi vodami. Zakaj je to vprašanje tako zapleteno - zato, ker je po Konvenciji o mednarodnem pomorskem pravu tako, da se omogoča državam, da razzglasijo širino teritorialnega morja 12 in ne več navtičnih milj. Točka T-5, slavna točka T-5, pa je oddaljena 15 milj. To je torej velika naloga arbitražnega sodišča, da najde nek "modus vivendi", ki bo omogočil Sloveniji stik z mednarodnimi vodami, kljub temu, da je tako imenovana točka T-5 15 navtičnih milj od našega kopnega.

Tako, vidite, gospe in gospodje, je bilo zelo zapleteno, zahtevno in težavno voditi pogajanja. Vodili smo jih v nelahkih razmerah, ko je bilo treba hkrati reševati tudi druge probleme. Toda z nekim razumom in pogumom smo prišli, gospod poslanec Anderlič, do neke rešitve, ki nam

nedvomno zagotavlja, da bomo tisto, kar smo izgubili od 25.6.1991 naprej, postopoma, korak za korakom pridobili nazaj in da to ne bo samo "uti posidetis de facto", ampak da bo to "uti posidetis de iure", ker bo tako odločilo arbitražno sodišče v enem izreku, kjer bo določena meja na kopnem in na morju in hkrati s tem tudi stik Slovenije z mednarodnimi vodami.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Želite dopolnilni odgovor, gospod Anderlič? Prosim.

ANTON ANDERLIČ: Ob vseh teh razpravah in tudi raznih zborovanjih, proslavah in podobnem se sliši tudi, češ, vsa pravna stroka, predvsem mednarodnopravni strokovnjaki iz Slovenije, pa tudi domnevno nekateri drugi so proti in imajo velike pomisleke kaj bo Slovenija dobila oziroma da je to za Slovenijo škodljivo. Sam mislim, da je vendarle v slovenski strokovni javnosti tudi mednarodnopravni polarizaciji, tako kot je tudi drugod, pa vendarle in slišati je bilo, da vlada ima, predvsem Ministrstvo za zunanje zadeve že nek gremi, ki vključuje pravzaprav različne tiste, ki so za in tiste, ki so proti, pravniki, jasno je, da bi bilo neumno in skorajda nesprejemljivo pozivati na enotno stališče v stroki, ker ima to svojo zakonitost in tako naprej, pa vendarle, ko gre za argumentacijo, ko gre za argumentacijo, ko gre za to, da preprosti državljani in tisti, ki bomo odločali vemo kaj misli ta stroka, kako je ekipirana ali je blizu vlade, zunanjega ministrstva storjeno vse zato, da bo vsa ta stroka ustrezno in povedala vsem ne samo takrat, ko zborujejo eni bo povedal eno resnico, ko zborujejo drugi bo povedala drugo resnico, kar je največji problem in zato sem tudi prej omenjal nekatero retoriko. Skratka, sprašujem dodatno ali je v okviru teh sedanjih aktivnosti mogoče reči, da je pravna stroka, ki podpira ta arbitražni sporazum v takšnem delu enotna, da ji absolutno lahko verjamemo.

PODPREDSIEDNIK MAG. VASJA KLAVORA: Gospod predsednik vlade, izvolite.

PREDSIEDNIK VLADE BORUT PAHOR: Če bom sedaj storil napako, ker bom poimensko omenil nekaj ljudi in s tem pravzaprav naredil več škode kot dobička mi bo žal. Vendar ne bi rad dajal vtisa, da govorim o tem, da velik del slovenske in tudi del tuje, tiste, ki je bila vprašana, zagovarja arbitražni sporazum, si bom dovolil ob upanju, da je ta navedba točna, če ne se v naprej opravičujem, imenovati nekaj uglednih mednarodnih pravnikov v Sloveniji, ki so za arbitražni sporazum. Najprej, da kasneje ne pozabim, zdi se mi zelo pomembno, da vsi mednarodni pravniki z mednarodne pravne katedre, pravne fakultete v Ljubljani podpirajo arbitražni sporazum, vsi. Naprej, jaz upam, da koga ne moti, da je prof. dr. Danilo Türk tudi predsednik države. Prof. dr. Danilu Türk je ne samo ugleden mednarodni pravnik, ampak ima izjemno pomembne diplomatske izkušnje pri mirnem reševanju sporov. Upam, da komu pomenijo kaj priimki pravnikov kot so Škrkova, dr. Bohte, dr. Sancinova, da pomeni kaj dr. Devetak, dr. Brglez, dr. Bučar, mag. Krivic, dr. Ude. Žal ima Patrick to smolo, da je ugledni pravnik, ampak tudi minister, drugače bi citiral tudi njega. Skratka, hočem povedati, da ni res to kar pravijo nekateri, da vsi mednarodni pravniki govorijo proti arbitražnemu sporazumu. Ni res. Res je, da velik del mednarodne pravne stroke v Sloveniji stoji za arbitražni sporazum in je bil deloma, kolikor se je Vladi zdelo pomembno, tudi konzultirali, morate pa razumeti, da je bilo treba to delati tiho, da je bilo treba delati to diskretno in ob velikem zaupanju teh ljudi.

In da povem morda še eno stvar več. Bil je konzultiran tudi del mednarodne pravne stroke. Bil je po mojem mnenju konzultiran najboljši med najboljšimi v mednarodni pravni stroki za to vprašanje.../oglašanje iz klopi./.. On je mogoče second best, ampak ni najboljši. Imeli smo to srečo, da smo dobili gospoda, ki nam je svetoval ves ta čas zelo iskreno in da smo se lahko takrat, ko smo se znašli sredi dvomov lahko precej zanesli na njegovo presojo, za

katero si je vedno vzel zelo veliko časa, on in njegova skupina asistentov, ki mu je pri tej presoji pomagala. In ko smo dobili zadnjo različico sporazuma, sem jaz rekel, to je zares fantastičen sporazum. Od tod tudi ta moja, bom rekel, zgodba o fantastičnem dnevu v Stockholmu.